

джерелом формування у дітей ключових та предметних компетентностей.

Список використаних джерел

1. Гра по-новому, навчання по-іншому : метод. посіб. / упоряд. О. Рома. The Lego FOUNDATOIN. 2018. 44 с.
2. Нова українська школа: poradnik dla vchytela / za zag. red. Бібік Н. М. Київ: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.
3. Шість цеглинок в освітньому просторі школи : метод. посіб. / упоряд. О. Рома. The Lego FOUNDATOIN. 2018. 32 с.

ПАВЛЕНКО Юлія, кандидатка педагогічних наук, доцентка, Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

КАРБІВСЬКА-ЛЕВКІВСЬКА

Людмила, здобувачка другого рівня вищої освіти, Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

ПЕДАГОГІЧНА КУЛЬТУРА БАТЬКІВ ЯК УМОВА ЕФЕКТИВНОСТІ ОСОБИСТІСНОГО ЗРОСТАННЯ ДИТИНИ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ

Основним пріоритетом сучасної початкової освіти є виховання всебічно розвиненої, цілісної особистості, на формування якої впливає багато факторів: соціальних, економічних, політичних. У молодшому шкільному віці чільне місце серед цих факторів займає виховання у родині, що ефективно реалізується за умови розвиненої педагогічної культури батьків.

У родині закладається приклад міжособистісної взаємодії для і виховний ресурс батьків знаходиться в прямій залежності від рівня сформованості їхньої педагогічної культури. Проблема її формування не втрачає актуальності впродовж тривалого періоду становлення і розвитку педагогічної теорії і практики.

Питання сімейного виховання широко представлені в педагогічній спадщині Ш. Амонашвілі, А. Макаренка, В. Сухомлинського, К. Ушинського й активно аналізуються у працях

сучасних дослідників (Л. Заворотченко, Л. Ковальчук, Т. Кочубей, О. Мальцевої, О. Петренко та ін.). Теоретичні і практичні аспекти формування педагогічної культури батьків представлено в роботах А. Адлера, Т. Алексеєнко, Є. Берна, О. Бондаревської, Х. Джайнотта, Л. Ковінько, Т. Панфілової, Н. Стаднік, Ю. Хамеляйна та ін. Організаційно-методичні засади педагогічної просвіти та самоосвіти батьків розкрито в роботах Т. Волікової, М. Демидова, Р. Капранової, О. Тихонова та ін.

Провідною думкою в дослідженнях науковців є положення про важливість формування педагогічної культури батьків як основи ефективності та результативності сімейного виховання й особистісного зростання дитини молодшого шкільного віку. Відтак, виникає потреба в розкритті її змісту та розгляді основних структурних компонентів.

На основі аналізу сутності понять «культура» і «педагогічна культура» можна зробити висновок, що педагогічна культура батьків є складником загальної культури людини, яка втілюється у її творчій діяльності та сприяє формуванню духовно-багатої і всебічно розвиненої особистості [1; 2].

У своїх педагогічних працях В. Сухомлинський наголошував на необхідності взаємодії школи і родини. Видатний вчений і педагог писав: «без активної участі батьків у житті школи, без постійного духовного спілкування та взаємного духовного збагачення дорослих та дітей неможлива сама сім'я як первинний осередок суспільства, неможлива школа як найважливіший навчально-виховний заклад та неможливий моральний прогрес суспільства» [3].

Забезпечення батьків компетенціями з педагогіки і психології так само важливо як, наприклад, знання основ фізіології і гігієни дитини. Адже педагогічна культура – це базис готовності застосовувати навички вихователя у процесі взаємодії з дитиною у процесі сімейної життєдіяльності.

Ключовим параметром який визначає рівень педагогічної культури батьків є тип ставлення батьків до дитини. Це ставлення виражається в ступені емоційної близькості з дитиною, рівнем розуміння потреб та настроїв дитини, насамперед, це:

- довіра до дитини;
- готовність прийняття дитини такою, як вона є;
- наявність емоційної підтримки у родині;
- позитивна оцінка дитини.

Процес виховання і розвитку дитини в родині – це творча діяльність, творення, «творіння» майбутньої особистості, перетворення інших і самоперетворення. Це забезпечує основу для самореалізації особистості і визначається ціннісними орієнтаціями людини.

К. Ушинський писав: «Мистецтво виховання має особливість, що майже всім здається справою зрозумілою і знайомою, а іншим навіть і легкою – і тим зрозуміліше і легше здається воно, чим менше людина з ним ознайомена теоретично та практично. Майже всі визнають, що виховання вимагає терпіння, деякі думають, що для цього потрібні вроджена здатність і вміння, тобто навички, але деякі прийшли до переконання, що крім терпіння, вродженої здібності та навички необхідні ще і знання» [4].

На основі аналізу педагогічної літератури та педагогічних спостережень в реальному педагогічному середовищі школи вдалось умовно виділити три групи батьків, що відповідають трьом рівням сформованості педагогічної культури. Їх характеристика включає такі показники:

- наявність і якість психолого-педагогічних знань, їх глибина, повнота і усвідомленість;
- ступінь сформованості вмінь та навичок;
- ціннісне ставлення до дитини;
- стабільність зацікавленості вихованням в цілому.

Складний за структурою та динамічний характер педагогічної культури батьків зумовлює необхідність дотримання у процесі її формування таких вимог:

- цілісного підходу до вибору сукупності засобів, що забезпечують формування всіх компонентів педагогічної культури;
- урахування рівнів педагогічної підготовленості батьків і їх індивідуальних особливостей;
- досягнення наступності в поповненні знань і тісного їх взаємозв'язку з особистою практикою виховання дітей кожного з молодих батьків.

У сенсі своєї психолого-педагогічної освіти батьки мають побачити можливості розвитку спілкування і спільної діяльності з дитиною, зробити свою педагогічну позицію більш адекватною, гнучкою, прогностичною.

Надзвичайно важливо, щоб стосунки батьків і педагогів вибудовувалися на партнерських засадах, оскільки успішно виховувати дітей можуть лише люди, які поважають себе. Це

вимагає від педагогів поваги до батьків і створення умов, за яких вони зможуть найплідніше виявити свої позитивні якості та здібності, звільнитися від хибних поглядів щодо виховання своєї дитини. Саме за таких умов педагог зможе пробудити у батьків інтерес до самопізнання і самовиховання та забезпечення особистісного зростання власної дитини.

Отже, психологічно-педагогічна культура батьків – це багаторівнева система, що утворюється на основі комплексу спеціальних знань, умінь та здатностей та показує готовність до процесу виховання дитини та ефективної підтримки її у навчанні.

Список використаних джерел

1. Гончаренко С. Український педагогічний словник. Київ: Либідь, 1997. 23 с.
2. Стаднік Н. Теоретичні підходи до визначення сутності поняття «педагогічна культура батьків». *Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді*. 2014. Вип. 18 (2). С. 280-289. URL : [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tmpvd_2014_18\(2\)_34](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tmpvd_2014_18(2)_34).
3. Сухомлинский В. *Вибрані твори : в 3-х т.* [редкол.: О. Г. Дзевєрін (голова) та ін.]. Київ: Рад. школа, 1980. Т. 2. – 383 с.
4. Ушинський К. Людина як предмет виховання. Спроба педагогічної антропології. *Вибрані педагогічні твори: в 2-х т.* Київ: Рад. школа, 1983. Т. 1. С. 192 – 463.

ПОПОВА Ольга, кандидатка педагогічних наук, доцентка кафедри початкової освіти, Бердянський державний педагогічний університет

СТЕЛЬМАХ Марина, здобувачка другого рівня вищої освіти факультету психолого-педагогічної освіти та мистецтв, Бердянський державний педагогічний університет

РЕАЛІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНІСНОГО ПІДХОДУ ПІД ЧАС ФОРМУВАННЯ МАТЕМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

Актуальність. Реформування початкової освіти як однієї з найважливіших ланок безперервності навчання впродовж життя